

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ "НЕОФИТ РИЛСКИ" -
БЛАГОЕВГРАД
ФАКУЛТЕТ ПО ПЕДАГОГИКА
КАТЕДРА „ПЕДАГОГИКА“

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА
СПЕЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА

Област на висше образование:	1. Педагогически науки
Професионално направление:	1.2. Педагогика
Образователно-квалификационна степен:	Магистър
Професионална квалификация:	Специален педагог, учител в специално училище и ресурсен учител
Срок на обучение:	Четири семестъра
Форма на обучение:	Редовно
Код:	

Магистърската програма по Специална педагогика на Югозападния университет „Неофит Рилски“ за студенти от Република Гърция подготвя бъдещите специалисти за пълноценна професионална реализация, като насърчава своите магистри да поемат водеща роля в специалното образование, да провеждат и да участват активно в педагогически проучвания. Магистърската програма по Специална педагогика на ЮЗУ „Н. Рилски“ се отличава с висока репутация сред педагогическите среди на местно и национално ниво.

СТРУКТУРА НА ПРОГРАМАТА

Учебният план и учебните програми на специалност „Специална педагогика“ са разработени съобразно приетите стандарти в областта на професионалната подготовка на специални педагози и ресурсни учители у нас и отговарят на изискванията на Закона за висшето образование.

Обучението по специалността е с продължителност 3 семестъра за студенти, които не са завършили ОКС „бакалавър“ в професионално направление Педагогика. Учебният план е с общ хорариум аудиторна заетост 810 ч. и осигурява общо 120 ECTS кредита, разпределени по равно за всеки от двата семестъра в съответствие с държавните изисквания (чл. 44а от Закона за изменение и допълнение на ЗВО – ДВ бр. 48/04.06.2004 г. и Наредба № 21 от 30.09.2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища – ДВ, бр. 89 / 12.10.2004 г.).

Учебният план включва дисциплини от различни области на специалната педагогика: умствена изостаналост, слухови нарушения, хиперкинетичен синдром с дефицит на вниманието, аутистичен спектър, обучителни трудности, множествени увреждания.

В структурно отношение специалността включва задължителни, избираеми и факултативни дисциплини.

Задължителни учебни дисциплини (540 часа – 73 кредита) гарантират придобиването на фундаментална общотехоретична и специализираща подготовка по специалността. Това се постига чрез овладяването на знания от различни научни

Special Pedagogy	page 1	Version 2012
------------------	--------	--------------

области (педагогика, психология, медицина) и на знания с интегративен и интердисциплинарен характер.

Избираеми учебни дисциплини (270 часа - 32 кредита) осигуряват разширяване и надграждане на общотеоретичната и специализиращата подготовка по специалността. Чрез тях се допълват и конкретизират знанията и компетентностите, придобити по задължителните учебни предмети.

Задължителните и избираемите учебни дисциплини са в съотношение 68,2% : 31,8%

Факултативни учебни дисциплини дават възможност за получаване на знания и умения от различни научни области в съответствие с интересите на студентите.

Студентите се дипломират след полагане на държавен изпит или защита на дипломна работа, за което придобиват **15 кредита** (чл. 10 на Наредба № 21 от 30.09.2004 г.).

ОБРАЗОВАТЕЛНИ ЦЕЛИ НА СПЕЦИАЛНАТА ПЕДАГОГИКА

Целта на обучението в магистърска степен на специалност „Специална педагогика” е да подготви квалифицирани специалисти, които компетентно да могат да се реализират в работни области, свързани със проблемите на специалната педагогика.

Образователна мобилност и международна сравнимост на придобитите компетенции.

Съдържанието на учебния план, организацията на обучението, въведената кредитна система и система по качество на образованието позволяват на подготвяните специалисти да бъдат конкурентоспособни на пазара на специалисти в страната, успешно да работят и да продължават образованието си по специалността у нас и в чужбина.

УСЛОВИЯ ЗА ЗАВЪРШВАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО

За да приключи успешно обучението си, студентът магистър следва да събере всички предвидени кредити от съответните дисциплини в учебния план на магистърската програма (задължителни, избираеми, факултативни).

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

Образователната степен на ниво магистър в областта на специалната педагогика - **7 ниво според националната квалификационна рамка** е съществена част от българската образователната система. Дипломираните магистри специални педагози на ЮЗУ „Н. Рилски” заемат ключови позиции в образователните институции в страната като специални и ресурсни учители.

Студентите, успешно завършили обучението по специалност „Специална педагогика” с образователно-квалификационна степен „магистър”, придобиват професионална квалификация „специален педагог, учител в специално училище и ресурсен учител”. Те са подготвени да оказват образователна, експертна, консултантска и организационна дейност с лица с различни по степен и вид специални потребности; да ръководят педагогическия процес и педагогическото взаимодействие с децата и учениците, техните родители и близки, както и със специалистите, с които работят в екип, за постигане в най-висока степен развитие на индивидуалните дадености на всяко лице.

Подготвени са за *експертна дейност*:

- в комисии за комплексно педагогическо оценяване и подбор на ДСОП за специализирано или интегрирано обучение;
- в регионалните инспекторати по образование по въпросите, свързани със специални образователни потребности и поведенчески отклонения на децата;

Special Pedagogy	page 2	Version 2012
------------------	--------	--------------

- общинските комисии за закрила на детето;
- в общински отдел "Образование";

Могат да бъдат *консултанти* в правителствени, неправителствени институции и сдружения на самите лица с отклонения в развитието.

Квалификационната характеристика на специалността „Специална педагогика” за образователно-квалификационна степен „магистър” с професионална квалификация „специален педагог” е основен документ, който определя разработването на учебния план и учебните програми. Тя е съобразена със Закона за висшето образование, Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър”, „магистър” и „специалист” (ДВ бр. 76 от 6.08.2002 г.), Националната класификация на длъжностите и професиите, Правилника за устройство и дейността на ЮЗУ „Неофит Рилски”, Правилника за образователни дейности и други нормативни документи на университета.

УЧЕБЕН ПЛАН

<i>Първи семестър</i>		<i>Втори семестър</i>	
Задължителни учебни дисциплини	ECTS кредити	Задължителни учебни дисциплини	ECTS Кредити
1. Интегрирано обучение на деца със специални образователни потребности	5,0	1. Сравнително специално образование	5,0
2. Обучение на деца с хиперкинетичен синдром и дефицит на вниманието	5,0	2. Педагогика на лица със слухови нарушения	5,0
3. Педагогика на лица с интелектуална недостатъчност	5,0	3. Езиково обучение на деца със специални образователни потребности	5,0
4. Работа с деца с обучителни трудности.	5,0	4. Методи на изследване и анализ на речевата и езикова патология	5,0
			5,0
Избираеми учебни дисциплини		Избираеми учебни дисциплини	
1 Клиника на умствената изостаналост	5,0	1. Обучение и развитие на деца със специални образователни потребности	5,0
2. Работа със семейства на деца със специални образователни потребности	5,0	2. Чуждоезиково обучение на деца със специални образователни потребности	5,0
3. Информационни технологии в специалното образование	5,0	3. Арт-педагогика в специалното образование	5,0
4. Педагогика на зрително затруднените	5,0	4. Обучение на деца от аутистичния спектър	5,0
5. Европейско законодателство в специалното образование		5. Обучение на деца с множество увреждания	5,0
6. Невербална комуникация при деца със специални образователни потребности		6. Жестов език	5,0

<i>Студентите избират две от посочените учебни дисциплини</i>		<i>Студентите избират две от посочените учебни дисциплини</i>	
	Общо: 30		Общо: 30
Трети семестър		Четвърти семестър	
Задължителни учебни дисциплини		Задължителни	
1. Психодиагностика	6,0	Педагогическа практика	15
2. Професионално ориентиране и адаптация на лица със специални образователни потребности	6,0	Дипломиране:	15
3. Педагогическа практика	6,0	Държавен изпит или защита на дипломна работа	
Избираеми учебни дисциплини			
1. Социализация на деца със специални образователни потребности	6,0		
2. Игровата дейност на деца със специални образователни потребности	6,0		
3. Ерготерапия за лица с увреждания	6,0		
<i>Студентите избират две от посочените учебни дисциплини</i>			
	Общо: 30		Общо: 30

Кратка информация за учебните курсове

Интегрирано обучение на деца със специални образователни потребности

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+1сем.упр.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”,

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Пелагия Михайлова Терзийска, кат. „Педагогика”

E-mail: pterziyska@abv.bg

Анотация:

Дисциплината включва изучаването на основни проблеми на интегрираното и включващо обучение на деца със специални образователни потребности (ДСОП). Целта е да се запознаят студентите със същността на основните явления в областта на интегрираното и включващото обучение и обясняващите ги понятия.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основните съдържателни акценти са: Възникване и развитие на идеята за интеграция на лицата със СОП. Основни съвременни нормативни документи за осъществяване на включващо обучение на ДСОП. Запознаване с предпоставките, условията, факторите, принципите, методиката на включващото обучение.

Технология на обучението и оценяването:

Обучението включва лекции и практически упражнения. Знанията се предлагат в система, като се използват интерактивни методи – казуси, дискусии, дебати, делови игри. По време на занятията се демонстрират примери на успешни практики на включващо обучение в страната и чужбина. Установени са точни критерии за разработване на реферати, които се предават в определен срок и след проверка се дискутира по тях. Крайната оценка е резултат от текущия контрол и от изпитната оценка.

**Обучение на деца с хиперкинетичен синдром
и дефицит на вниманието****ECTS кредити:** 5.0**Седмичен хорариум:** 2 ч.л. +1 сем.**Форма на проверка на знанията:** изпит**Вид на изпита:** писмен**Методическо ръководство:** Катедра " Педагогика",
Факултет по педагогика**Лектор:** доц. Мариана Балабанова, катедра по начална и предучилищна педагогика
Е-мейл: balabanova_1956@abv.bg**Анотация:** Дисциплината включва изучаване на особеностите на интегриращото и приобщаващото образование за деца с хиперактивност и дефицит на вниманието. Целта на дисциплината е запознаване на студентите с образователните и поведенчески проблеми на децата с ХАДВ и усвояване на специфични стратегии за неговото модифициране чрез методите, процедурите и техниките на коригиращата педагогика, включително и психостимулиращи и психотерапевтични методи.**Съдържание на учебната дисциплина:**

Въведение в проблематиката. Същност на синдрома на хиперактивност и дефицит на вниманието. Актуалност и значение. ХАДВ (ADHD)-същност, причини: генетика, околна среда, общество. Хиперактивни деца и ученици - специфични симптоми и класификация. Етиологична класификация. Образователни технологии за ученици с ADHD. Лечебни стратегии: Поведенческа модифицираща програми за дома и училището, релаксиращ тренинг за подобряване на емоционалния контрол, когнитивна поведенческа терапия за подобряване на мотивацията, решаване на проблеми, умения и самочувствие, когнитивни упражнения за рехабилитация (мозъчен тренинг) за подобряване на вниманието, концентрацията на учениците и функционирането на педагога като социален треньор. Игри, за подпомагане на децата с ADHD. Арт и педагогически подходи за общуване с деца с ADHD. Консултативни подходи и методи за взаимодействие с родители на деца с ADHD.

Технология на оценяването:

Special Pedagogy	page 5	Version 2012
------------------	--------	--------------

Оценяването на постигнатите резултати в процеса на обучение е в съответствие с изискванията на Наредба № 21 на Министерството на образованието на 30 септември 2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Учебната програма предвижда представяне на два диагностични и методични практико-приложни проблеми (казуси), за да се формира оценка от текущия контрол. За всяка завършена задача, студентът получава определени условни единици. Ако той не набере необходимия брой условни единици по време на семестъра, за да получи необходимия брой кредити, му се поставя допълнителни задачи за допускане до изпит. Оценкаването на студента се извършва по шест-степенна скалата. Курсът завършва с писмен изпит върху материала съгласно приложения конспект (60% от крайната оценка).

Педагогика на лица с интелектуална недостатъчност

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л. +1сем.упр.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Пелагия Михайлова Терзийска,

кат. „Педагогика”

E-mail: pterziyska@abv.bg

Анотация:

Дисциплината включва изучаване основните проблеми на същността и съдържанието на педагогиката на интелектуалната недостатъчност (ПЛИН) от съвременни позиции, като се посочват и най-важните етапи от нейното развитие. Основната цел е да запознае студентите с основите на методологията, методите на науката, съвременните корекционно-педагогически технологии на обучение и възпитание на учениците с интелектуална недостатъчност; да изясни психолого-педагогическите проблеми на обучението, възпитанието, рехабилитацията и социалната адаптация на тези ученици.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основните съдържателни акценти са: Развитие и същност на ПЛИН. Обект и предмет на ПЛИН. Структура и методология. Принципи и методи на науката – специфични и общопедагогически. Специфика на учебно-възпитателния процес в помощно училище. Цели и задачи на учебно-възпитателния процес. Организация и планиране на учебния процес. Цели и задачи на обучението в помощно училище. Основни принципи на обучение. Методи на обучение. Цели и задачи на основните учебни форми. Урокът в специалното училище. Психолого-педагогически предпоставки за обучение и възпитание на умствено изостаналите ученици (УИУ). Корекционно-компенсаторна насоченост на обучението. Поддържащ и щадящ режим в училището. Извънкласната работа в помощно училище. Обучение и развитие на УИУ. Развитие на познавателния опит. Развитие на учебния опит. Развитие на социалния опит. Развитие на отношение към средата и себе си. Възпитание и развитие на УИУ. Трудово възпитание. Естетическо възпитание. Нравствено възпитание. Физическо възпитание. Развитие и възпитание на личността.

Технология на обучението:

Обучението включва лекции, семинарни и практически упражнения. Знанията се предлагат в система, като се използват интерактивни методи – казуси, дискусии,

Special Pedagogy	page 6	Version 2012
------------------	--------	--------------

дебати, делови игри, планиране и провеждане на миниексперименти за анализ поведението на учениците с интелектуална недостатъчност в различни ситуации. Лекциите се подкрепят с множество примери от практиката. Установени са точни критерии за разработване на реферати, които се предават в определен срок и след проверка се дискутира по тях.

Работа с деца с обучителни трудности

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2+1+0

Вид на курса: задължителен

Форма на проверка на знанията: писмен изпит

Методическо ръководство: Катедра „Педагогика”, Факултет по Педагогика

Лектор: Проф. д-р Иванка Асенова, к-дра Психология, Философски факултет

e-mail: asenova_iva@swu.bg

Анотация:

В курса по “Работа с деца с обучителни трудности” студентите получават базисни знания за същността, причините и основните прояви на различните видове обучителни трудности и за общото и специфичното в работата (интервенцията и обучението) на отделните категории деца с обучителни трудности. Запознават се с основните стратегии в педагогическата работа с отделните категории деца с обучителни трудности и придобиват базисни умения за изготвяне на индивидуални планове за работа с тази категория деца.

Съдържание на курса:

Съдържанието на учебния курс включва следните тематични модули: 1) Концепцията за деца с обучителни трудности. Идентификация на децата с обучителни трудности. Основни симптоми на обучителните трудности (ранни и типични); 2) Специфика на педагогическата работа при различните видове обучителни трудности; 3) Определяне на индивидуалния статус на детето с обучителни трудности и разработване на индивидуален план за работа; превенция на обучителни трудности; консултиране и работа в екип с родителите, учителите и обкръжението на ученика с обучителни трудности.

Технология на обучението и оценяването:

Прилагат се следните *методи на обучение*: лекция, дискусия, асоциативен метод, формулировка и работа по случай, обсъждане на казуси, проучване на литературни източници.

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по дисциплината се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

Препоръчителна литература:

Цветкова, С. Децата с трудности в ученето. С., 2004.

Bax M. Specific Learning disorders / neurodevelopmental disorders. Developmental Medicine & Child Neurology. Editorial 1999;41:147.

Cramer SC, Ellis W. Introduction. Learning Disabilities: Life Long Issues xxvii-xxxi. Brookes 1996.

Special Pedagogy	page 7	Version 2012
------------------	--------	--------------

- Fletcher, J.M., Coulter, W.A., Reschly, D.J. & Vaughn, S. (2004). Alternative approaches to the definition and identification of learning disabilities: Some questions and answers. *Annals of Dyslexia*, 54, 304-331.
- Gambrell, L. B., Morrow, L. M., Neuman, S. B., & Pressley, M. (1999). (Ed.) *Best Practices in Literacy Instruction*. New York: Guilford Press.
- Gersten, R., Jordan, N.C., Flojo, J.R. (2005). Early identification and interventions for students with mathematics difficulties. *Journal of Learning Disabilities*, 34, 293-304.
- McLoughlin, J., R. Lewis. *Assessing special students: Strategies and procedures*, 1981.
- Mercer, C. *Students with Learning Disabilities*, 1992.

Работа със семействата на деца със специални образователни потребности

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+1сем.упр.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Пелагия Михайлова Терзийска,

кат. „Педагогика”

E-mail: pterziyska@abv.bg

Анотация:

Дисциплината предполага запознаване на студентите с теоретични знания, необходими за работа със семействата на деца със специални образователни потребности (ДСОП). Основната цел на курса е да формира теоретична и преди всичко методическа култура за организиране и осъществяване на ефективна работа със семействата на ДСОП, създаване на положителна нагласа у обучаваните за партньорство с родителите на децата и развитие на определени личностни качества.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основните съдържателни акценти са: Отражение на детето с увреждане върху семейството. Особености на семействата на ДСОП. Основни методи и специфични механизми за взаимодействие и работа на специалния педагог – ресурсен и специален учител с родителите на тези деца. Семейна подкрепа на родителите за справяне с проблемите на ДСОП. Разбиране и подкрепа от страна обществото. Професионални и личностни умения на педагога, работещ със семействата на ДСОП. Комуникационни проблеми при работа със семействата на ДСО.

Технология на обучението:

Обучението включва лекции и семинарни упражнения. Знанията се предлагат в система, като се използват интерактивни методи – казуси, дебати, делови игри, планиране и провеждане на миниексперименти за анализ поведението на родителите на ДСОП в различни ситуации. В хода на лекциите се и дискутират проблемни въпроси, свързани със състоянието, нагласите и актуалните проблеми при взаимодействието на семейството с образователните институции. Установени са точни критерии за разработване на реферати, които се предават в определен срок и след проверка се дискутира по тях.

Special Pedagogy	page 8	Version 2012
------------------	--------	--------------

Клиника на умствената изостаналост

ECTS кредити: 5

Форма на проверка на знанията: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”,

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Васка Станчева-Попкостадинова, катедра. „Медико-социални науки”,
ФОЗС, E-mail: y_stancheva@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+1сем.у

Вид на изпита: писмен

Анотация

Целта на курса е представяне на съвременната парадигма за нарушенията на интелекта. Обект на учебната дисциплина са основните групи синдроми с умствена изостаналост, а предмет - тяхната интерпретация в контекста на клинични, психологични особености и подходи за педагогическо въздействие.

Студентите трябва да придобият знания за етиологията, патогенезата и клиничните особености на основните синдроми с умствена изостаналост. Те трябва да придобият умения за: изготвяне на формулировка по случай с интелектуална недостатъчност; предлагане насоки за индивидуалния план за работа с деца и юноши с различни типове разстройства на интелекта и техните семейства; работа в мултидисциплинарен екип

Съдържание на учебната дисциплина

Съдържателните области на дисциплината включват: методи на изследване; клинични характеристики на често срещани синдроми с умствена изостаналост; превенция и съвременни подходи за работа с умствено изостанали деца и техните семейства.

Технология на обучението и оценяването

Методите на обучение включват: лекции, формулировка и работа по случай, видеоанализ на случаи.

Самостоятелната подготовка предвижда: аотирана библиография в областта на клиника на умствената изостаналост; конспект на 5 статии по избрана от студента тема в контекста на лекционния курс разработване на реферат по определена тема в областта на клиниката на умствената изостаналост; проучване и оценка на 3 случая с умствена изостаналост. В крайното оценяване се включва средно-аритметичната оценка от изпита и от текущия контрол, от който най-голяма тежест има оценката на реферата и формулировката по случаите с умствена изостаналост.

Информационни технологии в специалното образование

ECTS кредити: 5.0

Форма на проверка на знанията: изпит

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”,

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Светослава Съева, катедра „Педагогика”

E-mail: s_saeva@swu.bg

Седмичен хорариум: 2л+1су

Вид на изпита: писмен

Анотация:

Информационните технологии (ИТ) са актуална и динамична област, новости в която настъпват на изключително кратки времеви интервали. Големи компании в сферата на ИТ, както и отделни лица, създават нови продукти, с които специалистите, които

Special Pedagogy	page 9	Version 2012
------------------	--------	--------------

работят с деца със специални образователни потребности, следва да бъдат запознати. В темите, включени в учебната дисциплина „Информационни технологии в специалното образование”, се предвижда запознаване на студентите с някои от най-често прилаганите в практиката на специалните педагози компютърни програми в работата им с лица с различни по вид, брой и степен нарушения.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебното съдържание на лекционния курс е разпределено в два модула. Първи модул – Теоретични основи. Втори модул – Специализирани програми за лица с нарушения. Във втория модул се разглеждат компютърни програми за отделните основни категории деца със специални образователни потребности - JAWS, SpeechLab, NVDA. Екранна лупа. MAGic screen magnification software, PEARL portable reading solution, OpenBook. PAC Mate Omni, StreetTalk, ScanTalker, Text-to-speech (TTS), Digital Accessible Information System (DAISY), [RIAS \(Remote Infrared Audible Signage\)](#), Palantype (speech-to-text reporter), Real-time text (RTT), Teletypewriter (TTY), [Eye Response Technologies](#), Cogmed, BrainWare Safari, BrainBuilder, Brain Skills, Personal Emergency Response Systems (PERS), FSTTY и FaceToFace. Семинарните занятия затвърждават и надграждат знанията по разглежданите в лекциите теми.

Технология на обучението:

Обучението е разделено на лекционни и семинарни занятия, по време на които необходимите знания се предоставят с помощта на атрактивни форми на взаимодействие с аудиторията. За успешно справяне с изпита е необходимо демонстрирането на знания от двата изучени модули. Стимулира се самоинициативата на студентите в търсенето на допълнителна информация по изучаваните теми или области, близки по съдържание до тях.

Предвидено е текущо оценяване чрез тестове и изготвяне на писмена разработка. Лекционният курс завършва със семестриален тест.

Европейско законодателство в специалното образование

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2+1

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра Педагогика

Факултет по педагогика

Лектори:

Гл. ас. д-р Милена Левунлиева

e-mail: alepha_milena@yahoo.com

Анотация

Целта е студентите да се ориентират в основните законодателни рамки, които съответстват на признати международни принципи и изисквания за работа с хора със специални образователни потребности.

Съдържание на учебната дисциплина

Съдържанието на учебната дисциплина обхваща следните направления на работа: Международни принципи и законодателно признаване на изисквания за работа с лица със специални образователни потребности; Законодателни основи на управлението на ресурсните центрове, институциите и центровете за работа с деца със специални образователни потребности; Правни изисквания за осигуряване на достъпна среда

Чрез лекции и упражнения се формират компетенции за:

Special Pedagogy	page 10	Version 2012
------------------	---------	--------------

- Значение на законодателните изисквания в образованието за деца със специални образователни потребности
- Основни изисквания отразени в нормативните документи
- Основни изисквания за осигуряване на психолого-педагогическа подкрепа
- Понятие за подкрепяща среда в нормативните документи на различни европейски институции
- Работа на комисии и екипи в образователна среда
- Изисквания към индивидуалните образователни програми

Технология на обучението

Обучението включва лекции и упражнения. Използват се интерактивни методи – презентирание, решаване на казуси, дискусии, дебати. Лекциите и семинарите подготвят студентите за работа с нормативни актове, документи, общопризнати европейски принципи и правила, както и тяхното прилагане в образованието.

Невербална комуникация при деца със специални образователни потребности

ECTS кредити: 5.0

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”,

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Светослава Съева, катедра „Педагогика”

E-mail: s_saeva@swu.bg

Анотация:

Невербалните средства за общуване често са единственият начин за осъществяване на контакт и получаване на обратна връзка от деца със специални образователни потребности (СОП). Невербалното общуване се явява основно предимно при деца с тежки езиково-говорни и/или слухови нарушения. Невербално е и общуването при най-тежкото сензорно нарушение – слепоглухотата, а не рядко и при деца с множество увреждания. Основните модули в лекционния курс са посветени на няколко системи, използвани в световната практика, които подпомагат общуването с „невербалните” деца.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебното съдържание на лекционния курс е разпределено в три модула. Първи модул – Общи теоретични въпроси. Втори модул – Жестов език и дактил. Трети модул – Системи за невербално общуване с деца със специални образователни потребности. Семинарните занятия затвърждават и надграждат знанията по разглежданите в лекциите теми.

Технология на обучението:

Лекционните занятия са посветени основно на характеристиката и приложението на различни системи и методи за невербално общуване. Семинарните упражнения включват овладяване и на знания за езика на тялото.

Special Pedagogy	page 11	Version 2012
------------------	---------	--------------

Предвижда се провеждането на два теста за текущо оценяване в рамките на семестъра, както и семестриален изпит.

Сравнително специално образование

ECTS кредити: 4

Седмичен хорариум: 2л+1сем.упр.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”

Факултет по педагогика

Лектори:

Проф. д-р Пелагия Михайлова Терзийска,

кат. „Педагогика”

E-mail: pterziyska@abv.bg

Анотация:

Дисциплината включва изучаване на състоянието и тенденциите в развитието на обучението, възпитанието, рехабилитацията, социализацията на лица със специални образователни потребности в различни страни. Основната цел е студентите да придобият знания за същността и особеностите на специалното образование в различни държави по света, да опознаят и използват чуждестранния опит при изграждане, промяна и управление на образователното дело у нас.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основните съдържателни акценти са: образователните системи, учебното дело, професионалната реализация, социалната адаптация и подготовка на кадри за специалното и интегрираното обучение и образование в отделните страни и у нас. Разглежда се политиката, законодателството, организацията, структурата и финансирането на специалното образование в различни държави по света. Специалното образование в Европа - в Скандинавските страни, в страните от Западна Европа, в страните от Източна Европа. Специалното образование в САЩ и Канада. Специалното образование в Латинска Америка. Специалното образование в Азия. Специалното образование в страни от Африка.

Технология на обучението:

Обучението включва лекции и семинарни упражнения. Знанията се предлагат в система, като се използват интерактивни методи – казуси, съставяне и попълване на тестове, дискусии, дебати, делови игри. Установени са точни критерии за разработване на реферати, които се предават в определен срок и след проверка се дискутира по тях.

Педагогика на лица със слухови нарушения

ECTS кредити: 5.0

Седмичен хорариум: 2л+1сч

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”,

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Светослава Съева, катедра „Педагогика”

E-mail: s_saeva@swu.bg

Special Pedagogy	page 12	Version 2012
------------------	---------	--------------

Анотация:

Учебната дисциплина „Педагогика на лица със слухови нарушения” предоставя нужните знания на студентите магистри за една от основните области в специалната педагогика – работа с лица с нарушени слухови възприятия. Темите, предвидени за усвояване от студентите, предоставят информация за необходимата теоретична подготовка в посочената област на специалиста, занимаващ се с проблемите на специалното образование.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебното съдържание на лекционния курс е разпределено в четири модула. Първи модул – Исторически сведения. Втори модул – Принос на велики педагози и учени към създаването и развитието на педагогиката за лица със слухови нарушения. Трети модул – Методи на взаимодействие с лица със слухови нарушения. Четвърти модул – Актуални съвременни въпроси. Семинарните занятия затвърждават и надграждат знанията по разглежданите в лекциите теми.

Технология на обучението:

Обучението е разделено на лекционни и семинарни занятия, по време на които необходимите знания се предоставят с помощта на атрактивни форми на взаимодействие с аудиторията. За успешно справяне с изпита е необходимо демонстрирането на знания от четирите изучени модули. Стимулира се самоинициативата на студентите в търсенето на допълнителна информация по изучаваните теми или области, близки по съдържание до тях.

Предвидено е текущо оценяване чрез тестове и изготвяне на писмена разработка. Лекционният курс завършва със семестриален тест.

Езиково обучение на деца със специални образователни потребности**ECTS кредити:** 4**Седмичен хорариум:** 2л+1су+0пу**Форма за проверка на знанията:** изпит**Вид на изпита:** писмен**Семестър:** втори**Методическо ръководство:**

Катедра «Педагогика»,

Факултет по педагогика

Лектор:

Доц. д-р Катя Дионисиева, Катедра «Логопедия, сл. тел: 0885 914 547,

E-mail: logopedia@swu.bg**Анотация:**

Целта на този курс е да запознае студентите с основните характеристики на езиковите нарушения при децата със специфични образователни потребности (СОП) и да даде знания за дефиниране и диагностика на езиковите нарушения в детска възраст; да формира умения за ефективно езиково развитие у децата със специфични образователни потребности. Студентите трябва да имат знания за езиковото развитие в норма и методите за диагностика и корекционна работа.

Съдържание на учебната дисциплина:

Тази програма учи студентите да разбират атипичното езиково развитие в предучилищна възраст. Тя дава знания за видовете езикови нарушения, срещани в детска възраст. Основните теми разглеждат езиковите нарушения при децата с

Special Pedagogy	page 13	Version 2012
------------------	---------	--------------

различни нарушения в развитието. Студентите се запознават с основните етапи на езиковото и речевото развитие в норма, разглеждат специфични проблеми в овладяването на речта и езика и техники за езикова работа при деца със СОП, развитие на рецептивния и експресивния език, усвояването на граматични правила и др. Предлагат се подходи за езиково стимулиране и разбиране на устната реч. Включват се техники за моделиране на разбираема реч и елементи на прагматиката.

Студентите изучават методи за откриване и работа с езиковите нарушения и изоставането в езиковото развитие чрез елементи на тоталната комуникация и включването на помощни технологии и системи за алтернативна комуникация. Поставя се акцент на ролята на партньорството между родители и професионалисти и включването на семейството в работата по езиково развитие.

Технология на обучението и оценяване:

Методи на обучение: устни презентации, дискусии, асоциативен метод, конферирание, решаване на проблемни ситуации и др.

Оценяване: тест за текущ контрол (1), есе (1) семестриален писмен изпит (тест).

Методи за изследване и анализ на речевата и езикова патология

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+1пу

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”,

Факултет по педагогика

Лектор: Доц. д-р Даниела Боцева, катедра. „Логопедия”

E-mail: daniela_botseva@swu.bg

Анотация:

Учебната дисциплина „Методи за изследване на речта и езиковата патология“ разглежда теоретико-приложните аспекти на диагностиката и мястото ѝ в процеса на логопедично обследване и терапия. Представят се методите и принципите на логопедичното диагностициране. Посочват се групите диагностични методи и основните характеристики на диагностичния тест като водещ метод за диагноза. Подробно се представят видовете методи за диагностика на импресивна и експресивна реч, диагностициране на нарушенията в четенето и писането. Специално се акцентира върху някои показатели за диференциална диагностика на комуникативните нарушения при деца и възрастни. Курсът има за цел студентите да изградят у себе си способност за анализиране и интерпретиране на данните получени в процеса на диагностициране с оглед поставяне на точна логопедична диагноза.

Съдържание на учебната дисциплина:

Същност на диагностиката като процес. Диагностични критерии за езикови и говорни норми. Съвременно състояние на диагностиката на речевата и езиковата патология. Принципи за диагностика на комуникативните нарушения. Методи за изследване на нарушенията в индивидуалното развитие на детето- анамнеза; соматичен, неврологичен и психичен статус; беседа; игрова дейност; наблюдение; експеримент; тест; и др. Методи за изследване на езиковата система и речта. Методи за изследване на импресивната реч. Методи за изследване на експресивната реч. Методи за изследване на писмената реч. Критерии за анализ и оценка на писането. Методи за изследване на четенето. Критерии за анализ и оценка на четенето. Метод на дермолексията. Невропсихологично изследване-гнозис и праксис. Психологично изследване. Работа в диагностичен екип. Етапи на логопедичната диагностика. Преддиагностичен етап Скрининг. Идентификация. Интервю с родителите и

Special Pedagogy	page 14	Version 2012
------------------	---------	--------------

учителите. Същинска диагностика. Заключителен етап. Анализ и интерпретиране на данните. Диференциална диагностика. Анализирание на резултатите и вземане на диагностично решение.

Технология на обучението и оценяването:

Половината от кредитите (0.5 кредита) се присъждат за присъствие на упражненията и от извършване на текущ контрол, а другата половина (0.5 кредита) от извънаудиторна заетост 100% присъствие на студентите при аудиторна заетост не дава право на заверка на семестъра. Студентът трябва да набере 1 кредит от извънаудиторната дейност. При оценка Слаб 2 на дейност от извънаудиторната заетост, студентът не получава съответните кредити. При оценка Отличен 6 на дейност от извънаудиторната заетост студентът получава броя кредити посочени по-горе в таблицата. Студентът може да избира тема за курсова работа. При набран 1 кредит студентът получава право на заверка. Текущата оценка се формира като сбор на съотношенията от оценките от текущия контрол. Крайната оценка се формира както следва: 2/5 (40%) от текущата оценка и 3/5 (60%) от оценката от защитата на курсовия проект. Оценяването на постигнатите резултати е съобразено с изискванията на Наредба № 21 на МОН от 30 септември 2004 г. за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити.

Обучение и развитие на деца със специални образователни потребности

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2 ч.л.+1ч. сем

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „ Педагогика”

Факултет по педагогика

Преподаватели::

Проф. д-р Пелагия Михайлова Терзийска,

кат. „Педагогика”, ФП

E-mail: pterziyska@abv.bg

Анотация:

Курсът е насочен към обучението, развитието и социализацията на учениците със специални образователни потребности. Предназначен е за придобиване на педагогическия минимум от знания за спецификата на работа с тези ученици. Основната цел е да се запознаят студентите с най-ефективните методи, похвати и конкретни педагогически технологии на обучение на различните групи ученици със СОП; да се изяснят психолого-педагогическите проблеми на обучението и социалната им адаптация.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основните съдържателни акценти са: начални познания за основните характеристики на развитието на децата със СОП; спецификата на учебно-възпитателния процес с тези деца и учениците; особености на учебната дейност и начините на преподаване при различните групи ученици със СОП; конкретни изисквания към учителя.

Технология на обучението:

Обучението включва лекции и практически упражнения. Знанията се предлагат в система, като се използват интерактивни методи – казуси, дискусии, дебати, делови игри, планиране и провеждане на миниексперименти за анализ поведението на ДСОП в различни ситуации и различна социокултурна среда. Установени са точни критерии за

Special Pedagogy	page 15	Version 2012
------------------	---------	--------------

разработване на реферати, които се предават в определен срок и след проверка се дискутира по тях.

Чуждоезиково обучение на деца със специални образователни потребности

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”,

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Светослава Съева, катедра „Педагогика”

E-mail: s_saeva@swu.bg

Анотация:

Овладеяването на чужд език в съвременното е предизвикателство и необходимост както за децата с развитие в норма, така и за децата със специални образователни потребности (СОП). Ползването на чужд език, особено на английския, е задължително условие за успешна реализация на лицата с и без проблеми в развитието. Познаването дори само на латиницата в някои случаи е удовлетворяващо за децата със СОП и е своеобразно постижение за техните възможности. Това знание често е достатъчно, за да улесни техните възможности – комуникативни и образователни.

Съдържание на учебната дисциплина:

В учебната програма се разглеждат особеностите и характеристиките на процеса на овладяване предимно на английския език като чужд от деца с различни СОП. Това се обуславя от неговата доминантност като международен код за общуване десетилетия наред. Учебното съдържание на лекционния курс е разпределено в два модула. Първи модул – Теоретични основи на обучението по чужд език – английски. Втори модул – Обучение по английски език на деца със СОП. Семинарните занятия затвърждават и надграждат знанията по разглежданите в лекциите теми.

Технология на обучението:

Обучението е разделено на лекционни и семинарни занятия, по време на които необходимите знания се предоставят с помощта на атрактивни форми на взаимодействие с аудиторията. За успешно справяне с изпита е необходимо демонстрирането на знания от двата изучени модули. Стимулира се самоинициативата на студентите в търсенето на допълнителна информация по изучаваните теми или области, близки по съдържание до тях.

Предвидено е текущо оценяване чрез тестове и изготвяне на писмена разработка. Лекционният курс завършва със семестриален тест.

Артпедагогика в специалното образование

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2ч. л. +1ч. сем.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”

Факултет по педагогика

Лектори:

Special Pedagogy	page 16	Version 2012
------------------	---------	--------------

Проф. д-р Пелагия Михайлова Терзийска,
кат. „Педагогика”
E-mail: pterziyska@abv.bg

Анотация:

С включените теми на студентите се предлага информация за спецификата на артпедагогиката, като феномен, който може да бъде използван в процеса на обучение и развитие на децата със специални образователни потребности (ДСОП). Предлага се богат набор от идеи и техники, които могат да бъдат ефективни при разнообразните варианти на дейност, организирана с ДСОП. Основната цел на дисциплината е овладяването на система от знания и умения за същността, ролята и мястото на артпедагогиката в системата на корекционно-развиващата работа с ДСОП.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основни концептуални идеи на артпедагогиката. Цели, задачи и функции на артпедагогиката в специалното образование. Връзка на артпедагогиката с различни области на научното познание. Принципи на артпедагогиката. Методи на артпедагогиката. Специфично приложение на артпедагогическите методи при различните групи деца със СОП. Многообразие на похватите и техниките за реализация на артпедагогиката в обучението и развитието на ДСОП. Арт-дейността на децата със СОП и нейното корекционно-развиващо въздействие.

Технология на обучението:

Обучението включва лекции и семинарни упражнения. Знанията се предлагат в система, като се използват интерактивни методи – казуси, дискусии, дебати, делови игри, ситуативни методи, ролеви игри, мултимедийни презентации. Обсъждат се различни видове арт-дейности, като на студентите се задават задачи върху техниките за тяхното осъществяване. Установени са точни критерии за разработване на реферати, които се предават в определен срок и след проверка се дискутира по тях.

Обучение на деца от аутистичния спектър

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+1сем.упр.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”,
Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Пелагия Михайлова Терзийска, кат. „Педагогика”
E-mail: pterziyska@abv.bg

Анотация:

Дисциплината включва изучаването на основни проблеми на обучението на деца с аутистичния спектър. Целта е да се запознаят студентите със специфичната терминология, с оптимални подходи и различни форми за обучение на деца с аутизъм и деца с нарушения от аутистичния спектър

Съдържание на учебната дисциплина:

Основните съдържателни акценти са: Съвременни схващания за същността на аутизма и основните позиции на проявлението му. Основни фактори за подобряване на условията за развитие и обучение на децата с нарушения от аутистичния спектър.

Special Pedagogy	page 17	Version 2012
------------------	---------	--------------

Особености на педагогическото взаимодействие с тези деца и начините на ефективното ѝ осъществяване. Специфични особености на обучението – организация и методи на обучение, педагогически стратегии и форми на работа.

Технология на обучението и оценяването:

Обучението включва лекции и семинарни упражнения. Знанията се предлагат в система, като се използват интерактивни методи – работа в екипи, работа в малки групи, казуси, дискусии, дебати, ролеви игри, мултимедийни презентации. По време на занятията се демонстрират примери на успешни практики на обучение на деца с аутизъм. Установени са точни критерии за разработване на реферати, които се предават в определен срок и след проверка се дискутира по тях. Крайната оценка е резултат от текущия контрол и от изпитната оценка.

Обучение на деца с множество увреждания

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”,

Факултет по педагогика

Лектор:

доц. д-р Катя Дионисиева, Катедра Логопедия, Факултет “Обществено здраве, здравни грижи и спорт”

e-mail: katyadionissieva@swu.bg

Анотация: Основната цел на курса е да даде на студентите знания за специфичните комуникативни отклонения при деца с множествени нарушения; да формира основни умения за откриване, оценяване, избор и приложение на адекватни обучителни и терапевтични техники

Съдържание на учебната дисциплина: Курсът разглежда етиологията на най-разпространените множествени увреждания; спецификата на комуникативните нарушения при множествени увреждания в детска възраст; водещите методи за оценяване, обучение и терапия; приложими съвременни технологии като лични средства за комуникация; стратегии за взаимодействие със социалната среда.

Технология на обучението и оценяването: В обучението се прилагат лекции, дискусии, демонстрации, мултимедийни решения. Текущият контрол включва тест и есе. Изпитът се провежда в писмена форма.

Жестов език

ECTS кредити: 5

Седмичен хорариум: 2л+1су

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”,

Факултет по педагогика

Лектор:

Гл. ас. д-р Светослава Съева, катедра „Педагогика”

E-mail: s_saeva@swu.bg

Анотация:

Special Pedagogy	page 18	Version 2012
------------------	---------	--------------

Жестовият език е езикът на Глухите хора. Той не е идентичен със словесния език на дадената държава. Всяка страна има свой национален жестов език, а на местно ниво се различават и диалектни и жаргонни форми, също както при словесните езици. Общуването на специалиста с Глухи хора на жестов език му осигурява пълноценна комуникация с тях, както и подпомагане в пълноценното реализиране на потенциала им.

Съдържание на учебната дисциплина:

Учебното съдържание на лекционния курс е разпределено в три модула. Първи модул – Основи на жестовия език. Втори модул – Национални жестови езици. Трети модул – Международен жест. Семинарните занятия затвърждават и надграждат знанията по разглежданите в лекциите теми.

Технология на обучението:

Лекционният курс осигурява базисни знания за същността на жестовите езици. Обучението е с теоретична и практическа насоченост. Студентите се запознават с жестовия език и дактила и придобиват умения да дактилират плавно и да използват жестовия език за комуникативни цели.

Предвижда се оценяване в писмена форма на знанията на студентите. Оценяват се и овладените практически умения за общуване с помощта на дактил и жестов език.

ПСИХОДИАГНОСТИКА

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум:2+1+0

Вид на курса: задължителен

Форма на проверка на знанията: писмен изпит

Методическо ръководство: Катедра „Педагогика”, Факултет по Педагогика

Лектор: Доц. д-р Иванка Асенова, к-дра Психология, Философски факултет

e-mail: asenova_iva@swu.bg

Анотация:

В курса по “Психодиагностика” студентите получават базисни знания за същността и основните понятия на психодиагностиката, както и за организацията на провеждане на психодиагностичната процедура. Запознават се със спецификата на психодиагностиката на категорията “деца със специални образователни потребности”. Освен това студентите усвояват алгоритъма за обработване и интерпретация на получените в диагностичното изследване резултати и придобиват практически умения за приложение на основните методики за психологично диагностициране на когнитивната, личностната и поведенческа сфери в детска възраст.

Съдържание на курса:

У ч е б н о т о с ъ д ъ р ж а н и е н а к у р с а п о “Психодиагностика“ е структурирано в три тематични модула: 1) Въведение в психодиагностиката – основни понятия, основни принципи, основни методи. 2) Основни приложни сфери на психодиагностиката – когнитивни функции, доакадемични и академични умения, личностни особености, социални интеракции, семейно функциониране. 3) Специфика на психодиагностиката на деца с обучителни трудности. Методи за изследване на нарушенията в развитието.

Т е х н о л о г и я н а о б у ч е н и е т о и о ц е н я в а н е т о :

Special Pedagogy	page 19	Version 2012
------------------	---------	--------------

Прилагат се следните *методи на обучение*: лекция, дискусия, асоциативен метод, формулировка и работа по случай, обсъждане на казуси, проучване на литературни източници.

Оценяването на постигнатите от студентите резултати в процеса на обучение се извършва съобразно системата за трансфер и натрупване на кредити. Окончателната оценка по дисциплината се формира в края на курса на обучение въз основа на оценката, получена на писмен отговор на въпрос върху изучавана в лекционния курс тема и оценката от самостоятелната (извънаудиторна) работа на студента.

Препоръчителна литература:

Бижков, Г., В. Краевски. Методология и методи на педагогическите изследвания.

Боянова, В. От симптома към диагнозата. Изд. НБУ, 2013.

Енциклопедия Психологически тестове, съставител С. Касянов, София, 2001.

Захариева, Р. Диагностика на развитието и поведението на детето. С., 2004.

Карагъзов, И. Диагностика на отклоненията в психическото развитие. ВТ, 1993.

Матанова, В. Диагностика на деца с комуникативни нарушения. СОФИ-Р, 1998.

Милюев, Д. Диагностика на деца с говорни аномалии с практикум.

Ръководство за изследване на детето, под ред. на Б. Минчев, София, 2000.

Ръководство за изследване на детето част 2, под ред. на Б. Минчев, София, 2004

Ingram, C. Fundamentals of educational assessment. 1980.

Професионално ориентиране и адаптация на лица със специални образователни потребности

ECTS кредити: 6,0

Седмичен хорариум: 2+1+0

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра Педагогика

Факултет Педагогика

Лектор:

Доц. д-р Димитър Искрев, **катедра** **Технологично обучение и професионално образование**

e-mail: d_iskrev@abv.bg

Анотация:

Дисциплината е насочена към усвояване на психо-физическите и педагогически основи на професионалното ориентиране като интегративна социална дейност. Основната цел е да се дефинират аспектите на и целта на професионалното ориентиране.

Съдържание на учебната дисциплина:

Съдържанието на дисциплината обхваща темите, свързани с професионално ориентиране и адаптация на лица от широк спектър нарушения и възможностите за тяхната успешна реализация на пазара на труда.

Съдържанието на лекционния курс, неговата структура, различните актуални проблеми, формулираните проблемни задачи целят създаване на максимални възможности за активизиране на самостоятелната и изследователската работа на студентите.

Технология на обучението и оценяване:

Чрез реализацията на учебното съдържание се цели решаването на задачи, свързани с разкриване динамиката на основните научно-теоретични концепции за

Special Pedagogy	page 20	Version 2012
------------------	---------	--------------

кариерното поведение на личността. Очертават се психичните детерминанти и закономерности на професионалното развитие, обществените и педагогическите фактори на избор на професия и техните особености при лица с психо-физически нарушения.

Посочени са практическите подходи, методите, принципите и етапите на професионално ориентиране като социално-педагогическа работа.

Студентите получават знания за специфичните методи, форми и средства на професионално ориентиране и адаптация на лицата с психо-физически нарушения. Запознават се с организацията, структурата и функцията на социално-педагогическата система за професионално ориентиране.

Лекционният курс се провежда по традиционно утвърдения класически начин на преподаване с използването на аналитичния метод, метода на контент анализа и наблюдението.

Социализация на деца със СОП

ECTS кредити: 6.0

седм. хорариум: 2 ч.л.+ 1 ч. упр.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Семестър: трети

Методическо ръководство: Катедра "Педагогика", Факултет по педагогика

Лектор: доц. д-р Мариана Балабанова, катедра по начална и предучилищна педагогика

Е-мейл: balabanova_1956@abv.bg

Анотация: Децата със СОП се нуждаят от интеграция, за да се формират като субекти, усвоили човешките норми на общуване в обществото в процеса на социализацията.

Дисциплината включва изучаване на възможностите и трудностите в процеса на социализация на деца със СОП съгласно вида на увреждането. Целта на дисциплината е запознаване на студентите с образователните и поведенчески проблеми на децата със СОП и специфичните стратегии за превенция на проблемите при усвояване на социално-приемливо поведение. От особено значение са стратегиите за модифициране на поведението чрез методите и техниките на коригиращата педагогика, включително и психостимулиращи и психотерапевтични методи.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основни понятия при работата с деца със специални нужди: компенсация, корекция, адаптация. Комуникативни аспекти на социализацията на деца със СОП. Ролята на предметното и вербалното общуване „дете-връстник“ за социализацията. Игри и игрови техники за доверие и сближаване. Ролята на познавателното и личностното общуване „дете-педагог“ за социализацията. Социализация на деца с ментални ретардации. Работа с деца в риск, с нарушена концентрация и проблеми в поведението. Работа с деца с обучителни трудности и проблеми в поведението. Работа с деца с емоционални и други проблеми в поведението.

Технология на оценяването:

Оценяването на постигнатите резултати в процеса на обучение е в съответствие с изискванията на Наредба № 21 на Министерството на образованието на 30 септември 2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити. Учебната програма предвижда представяне на два диагностични и методични практико-приложни проблеми (казуси), за да се формира оценка от текущия контрол. За всяка завършена задача, студентът получава определени условни единици. Ако той не набере необходимия брой условни единици по време на семестъра, за да получи необходимия брой кредити, му се поставя допълнителни задачи за допускане до изпит.

Special Pedagogy	page 21	Version 2012
------------------	---------	--------------

Оценяването на студента се извършва по шест-степенна скалата. Курсът завършва с писмен изпит върху материала съгласно приложения конспект (60% от крайната оценка).

Игровата дейност на деца със специални образователни потребности

ECTS кредити: 6

Седмичен хорариум: 2л+1сем.упр.

Форма на проверка на знанията: изпит

Вид на изпита: писмен

Методическо ръководство:

Катедра „Педагогика”,

Факултет по педагогика

Лектор:

Проф. д-р Пелагия Михайлова Терзийска, кат. „Педагогика”

E-mail: pterziyska@abv.bg

Анотация:

Дисциплината включва изучаването на същността, значението и особеностите на игровата дейност на децата със специални образователни потребности. Целта е да се запознаят студентите с концептуалните основи на игровата дейност и спецификите на нейното развитие при децата със СОП.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основните съдържателни акценти са: Специфика на игровата дейност при децата със СОП; Особенности в поведението на детето със СОП в игровата дейност. Етапи в развитието на игровата дейност. Съдържание на играта на децата със СОП. Играта като развиващ фактор. Компенсаторно-корекционни и терапевтични възможности. Видове игри, тяхната роля и функции. Предметната игра на децата със СОП. Сюжетно-ролева игра.

Технология на обучението и оценяването:

Обучението включва лекции и практически упражнения. Знанията се предлагат в система, като се използват интерактивни методи – казуси, дискусии, дебати, делови игри мултимедийни презентации. Установени са точни критерии за разработване на реферати, които се предават в определен срок и след проверка се дискутира по тях. Крайната оценка е резултат от текущия контрол и от изпитната оценка.